

## Huvudman

Montessoriskolan i Höganäs AB orgnr. 5567058846  
Info.montessoriskolantellus@gmail.com

## Ärendet

Tillsyn av grundskolan Montessoriskolan Tellus i Höganäs.

---

## Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Montessoriskolan i Höganäs AB att senast **fredag den 6 september 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, särskilt stöd och andra stödinsatser samt beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Montessoriskolan i Höganäs AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Montessoriskolan i Höganäs AB ska vidta följande åtgärder

#### Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i samtliga ämnen bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga i de ämnen de undervisar i, om inte undantag enligt 2 kap. 18 § skollagen är tillämpligt. Huvudmannens redovisning ska omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerad och behörig personal i de ämnen som det saknas sådan personal på skolenheten. Huvudmannens redovisning ska också omfatta en redogörelse för hur huvudmannen har organiserat lärarens tjänstefördelning för att säkerställa att legitimerade lärare undervisar i de ämnena de är behöriga i. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

2. Upphör med att anställa icke-legitimerade lärare tillsvidare, i fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning som görs under perioden den 21 mars till den 30 augusti 2024 ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation (2 kap. 20 §).

### Garanterad undervisningstid

1. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden omfattar minst det antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadium som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3–4 §§ skolförordningen (2011:185), bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
2. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i de samhällsorienterande ämnena (SO) och i ämnena svenska, matematik, slöjd, musik och teknik på lågstadiet, i de naturorienterande ämnena (NO), i SO och i ämnena svenska, idrott och hälsa, teknik, musik och slöjd på mellanstadiet samt i SO, NO och i ämnena teknik, bild, språkval, idrott och hälsa, slöjd och hem- och konsumentkunskap på högstadiet, fördelat utifrån den stadieindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagd under vårterminen och höstterminen 2024 (3 kap. 12 och 12 h §§ skollagen, 10 kap. 4-5 §§ skollagen, 9 kap. 3 och 4 a §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

### Särskilt stöd och andra stödinsatser

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. Detta innebär att avseende de fyra elever som har åtgärdsprogram med insatser i form av språkligt stöd, ska behovet av särskilt stöd utredas och att däri ingår att utreda om eleverna har behov av studiehandledning på modersmålet. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 21 mars till den 30 augusti 2024 samt vilket datum utredning har startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn upphör med att fatta beslut om åtgärdsprogram som inte föregåtts av en utredning (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
3. Se till att de elever som enligt punkt 1 identifierats ha behov av studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges. Detta innebär även att nyanlända elever som har tagits emot på högstadiet ska få

studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt.  
(3 kap. 12 i § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen)

4. Se till att upprätta individuella studieplaner inom två månader för de nyanlända elever som tas emot vid skolenheten. Detta inkluderar även de elever som redan har tagits emot vid skolenheten (3 kap. 12 g § skollagen).

### Beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg i betygskatalogen fattas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Detta innebär att om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad (3 kap. 16 § skollagen).
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt. Detta innebär att betygskatalogen ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Detta innebär också att den eller de som beslutar om betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Detta innebär även att horisontellt streck ska anges när betyg inte kan sättas i ett ämne för att det saknas underlag på grund av elevens frånvaro. Detta innebär också att siffran 2 ska anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 fått blockbetyg i naturorienterande ämnen (NO) eller i samhällsorienterande ämnen (SO), eller i ämnesblocken, när en elev i årskurs 6 fått betyg i de enskilda ämnena. I årskurserna 7–9 ska siffran 2 anges i ämnesblocken SO och NO. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Detta innebär slutligen att siffran 3 endast ska anges för det eller de ämnen som eleven, enligt beslut om anpassad studiegång, inte undervisas i under terminen. I annat fall ska beslut om betyg anges i betygskatalogen i de ämnen som eleven undervisats i under terminen. (9–11 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog, SKOLFS 2011:123, 10 kap. 18 § skollagen, 6 kap. 19 § skolförordningen).

## Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanti för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och anmälan om särskilt stöd, arbetet mot kränkande behandling, skolans arbete med elever som stör ordningen och tillgång till elevhälsa.

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen,

Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:8515) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Montessoriskolan Tellus i Höganäs.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Montessoriskolan Tellus följer gällande bestämmelser om att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, extra anpassningar och anmälan om särskilt stöd, särskilt stöd och andra stödinsatser, garanti för tidiga stödinsatser, arbetet mot kränkande behandling, skolans arbete med elever som stör ordningen, beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog samt tillgång till elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 30 januari 2024 och 1 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. läsårstider, sex åtgärdsprogram och två utredningar av behov av särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

##### *Lärarbehörighet*

Inför tillsynsbesöket har Skolinspektionen begärt och fått del av en förteckning över den undervisande personalen. Av förteckningen framgår att 5 av 13 lärare vid skolan är legitimerade. Det framgår också att skolan helt saknar behöriga lärare i ämnena slöjd, bild, musik, hem- och konsumentkunskap, engelska samt idrott och hälsa. Vidare framgår av förteckningen och informationsinhämtningen att skolan är

uppdelad i två förskoleklasser, tre åldersintegrerade lågstadielklasser, tre åldersintegrerade mellanstadieklaser och två högstadielklasser (en klass för årskurs 7-8 och en klass för årskurs 8-9). Av förteckningen framgår att det enbart finns en legitimerad lärare som undervisar i en av förskoleklasserna, en legitimerad lärare som undervisar i en klass på lågstadiet och en legitimerad lärare som undervisar i en klass på mellanstadiet samt två legitimerade lärare som undervisar på högstadiet. Den legitimerade läraren som undervisar på lågstadiet har enligt förteckningen behörighet i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik för årskurserna F-6. Den legitimerade läraren som undervisar på mellanstadiet har behörighet i samhällsorienterande ämnen och ämnet svenska för årskurserna 4-9. På högstadiet har en legitimerad lärare behörighet i ämnet franska för årskurserna 4-9 och en annan legitimerad lärare har behörighet i ämnena matematik och teknik samt naturorienterande ämnen för årskurserna 7-9. Dessa lärare undervisar i båda klasserna på högstadiet. Av förteckningen och intervjuer framgår att de två legitimerade lärarna på låg- och mellanstadiet också undervisar i ämnen de inte är behöriga i och att de inte undervisar fullt ut i de ämnena de är behöriga i. Samtliga elever på mellanstadiet undervisas exempelvis av obehöriga lärare i matematik, trots att det finns en legitimerad lärare med behörighet i matematik upp till årskurs 6, eftersom den läraren enbart undervisar i en av klasserna på lågstadiet. Likaså undervisas samtliga elever på högstadiet av en obehörig lärare i svenska och samhällsorienterande ämnen, trots att det finns en legitimerad lärare med behörighet i dessa ämnen upp till årskurs 9, eftersom den läraren enbart undervisar i en av klasserna på mellanstadiet. Rektorn uppger i intervju att anledningen till att legitimerade lärare inte undervisar fullt ut i de ämnen de är behöriga i är att skolan vill ordna en trygg skolmiljö för eleverna där eleverna ska möta ett mindre antal lärare i undervisningen och att det ligger i linje med montessoripedagogiken.

#### *Anställda lärare och rekrytering av legitimerade och behöriga lärare*

Enligt ovannämnda förteckning är samtliga lärare tillsvidareanställda. Flera av de icke-legitimerade lärare säger i intervju att de är anställda som lärare eller som montessoripedagoger. Rektorn uppger i intervju att hen aldrig nyanställt en lärare utan legitimation för en lärartjänst men att vissa personer av olika skäl senare fått en lärartjänst. Hen säger också att en lärare började som assistent och fritidspedagog i augusti 2023 men att hen nu fått uppdrag som mentor och undervisande lärare och att hens anställning ännu inte har ändrats. Rektorn uppger vidare att flera andra icke-legitimerade lärare är anställda som lärare men att hen är osäker på en lärare, som hen tror kan vara anställd som fritidspedagog. Rektorn säger även att hen försökt hitta legitimerade lärare vid nyanställningar men att hen, inför läsårsstart 2023/2024, inte har annonserat efter legitimerade lärare i de ämnen skolan saknar behörighet i. Av förteckningen och intervjuer med både lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår vidare att 3 av 8 icke-legitimerade lärare har en pågående lärarutbildning. Av inkomna kompletterande uppgifter från huvudmannen den 27 februari 2024 framgår att rektorn, som själv undervisar i bild, slöjd och musik, ska skriva in sig på VAL (vidareutbildning av

lärare) och att samtliga övriga icke-legitimerade lärare också färdigställer sina utbildningar.

### Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Av förarbetena (prop. 2009/19:165 s 168 och s 652) framgår att undantaget från skyldigheten att använda lärare med utbildning för undervisningen på grund av särskilt skäl med hänsyn till eleverna avser det fall att en lärare som har en utbildning som krävs för att bedriva undervisningen finns att tillgå, men att denna lärare är direkt olämplig att använda med hänsyn till eleverna. Det kan t.ex. röra sig om missbruksproblem. Av kravet på särskilda skäl framgår att undantaget ska tillämpas restriktivt.

Av 2 kap. 20 § skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

I förarbetena till skollagen uttalas att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (Prop. 2009/10:165, s. 653).

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på skolenheten när det gäller kravet på att legitimerade och behöriga lärare ska undervisa eleverna. Skolinspektionens utredning visar att skolan helt saknar legitimerade lärare med behörighet i ämnena slöjd, bild, musik, hem- och konsumentkunskap, engelska samt idrott och hälsa. Därmed finns det behov av att anställa legitimerade och behöriga lärare i slöjd, bild, musik, hem- och konsumentkunskap, engelska samt idrott och hälsa. Trots detta har huvudmannen inför läsårsstart 2023/2024 inte annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i de ämnena skolan helt saknar behörighet i. Skolinspektionens utredning visar också att eleverna i en av förskoleklasserna och i flera av klasserna på låg- och mellanstadiet undervisas av olegitimerade lärare i alla ämnen. Därutöver visar utredningen att de två legitimerade lärarna på låg- och mellanstadiet också undervisar i ämnen de inte är behöriga i och att de inte undervisar fullt ut i de ämnen de är behöriga i. Det innebär att eleverna på

mellanstadiet undervisas av obehöriga lärare i matematik trots att det på skolan finns en legitimerad lärare med behörighet i matematik upp till årskurs 6. Det innebär också att eleverna på högstadiet undervisas av en obehörig lärare i svenska och samhällsorienterande ämnen trots att det finns en legitimerad lärare på skolan med behörighet i dessa ämnen upp till årskurs 9. Det finns därmed ett behov av att se över organisationen så att de legitimerade lärarna som finns på skolan undervisar fullt ut i de ämnen de är behöriga i. Mot denna bakgrund konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte har gjort tillräckliga ansträngningar för att säkerställa att eleverna i samtliga årskurser undervisas av legitimerade och behöriga lärare i samtliga ämnen. Att rektorn uppger att anledningen till att legitimerade lärare inte undervisar fullt ut i de ämnena de är behöriga i är för att skapa en trygg miljö för eleverna föranleder ingen annan bedömning, då detta inte kan anses vara ett särskilt skäl.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister på skolenheten när det gäller kravet om att endast lärare med legitimation får anställas utan tidsbegränsning. Utredningen visar att samtliga icke-legitimerade lärare på skolan är tillsvidareanställda och att en eller två av dessa är anställda som assistent eller fritidspedagog. Att rektorn uppger att hen aldrig nyanställt en lärare utan legitimation för en lärartjänst men att vissa av olika skäl fått en lärartjänst senare föranleder ingen annan bedömning. Att huvudmannen därutöver uppger att samtliga icke-legitimerade lärare ska färdigställa sina utbildningar föranleder inte heller någon annan bedömning.

## Garanterad undervisningstid

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

#### *Huvudmannens fördelning av undervisningstid*

Skolinspektionen har inför besöket tagit del av ett dokument benämnt "Timplan" för Montessoriskolan Tellus som redovisar huvudmannens fördelning av undervisningstid i respektive ämne och årskurs. Timplanen består av en tabell med undervisningstid i antal minuter per vecka samt en tabell där antalet minuter per vecka är omvandlat till timmar per läsår. Skolinspektionens beräkning visar att omvandlingen från antal minuter i veckan till antal timmar per läsår är beräknad på 36 veckor. Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens läsårstider och av dessa framgår att eleverna har 178 undervisningsdagar per läsår, vilket motsvarar 35,6 veckor och inte 36 veckor. Rektorn uppger i intervju att huvudmannens timplan är baserad på den lagstadgade timplanen och att hen utifrån elevernas scheman fyller i huvudmannens timplan med antalet minuter i veckan och att hen därefter kan räkna ut automatiskt hur många timmar det motsvarar per läsår för varje ämne och årskurs.

Av huvudmannens fördelning av undervisningstid framgår att det i flera ämnen är utlagt färre timmar än de som anges i den lagstadgade timplanen. I matematik är det utlagt 1224 timmar för årskurs 1-9, vilket motsvarar 6 timmar färre än den lagstadgade timplanen (1230 timmar). Av huvudmannens fördelning av

undervisningstimmar i matematik per stadiet framgår att eleverna på lågstadiet får fler undervisningstimmar än den lagstadgade timplanen, medan eleverna på mellan- och högstadiet får 14 respektive 4 timmar färre i matematik än den lagstadgade timplanen. Det framgår vidare att det för mellanstadiet är fördelat för få undervisningstimmar i ämnena bild, engelska och de samhällsorienterande ämnena. I ämnet bild är det utlagt 8 timmar färre än den lagstadgade timplanen (72 timmar jfr med 80 timmar). I ämnet engelska är det utlagt 58 timmar färre än den lagstadgade timplanen (162 timmar jfr med 220 timmar) och i de samhällsorienterande ämnena är det utlagt 9 timmar färre än den lagstadgade timplanen (324 timmar jfr med 333). Det framgår också att det för högstadiet är fördelat för få undervisningstimmar i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, språkval samt i de samhällsorienterande ämnena. I ämnet bild är det utlagt 10 timmar färre än den lagstadgade timplanen (90 timmar jfr med 100 timmar). I ämnet hem- och konsumentkunskap är det utlagt 28 timmar färre än den lagstadgade timplanen (54 timmar jfr med 82 timmar). I ämnet idrott och hälsa är det utlagt 16 timmar färre än den lagstadgade timplanen (264 timmar jfr med 280 timmar). I ämnet musik är det utlagt 8 timmar färre än den lagstadgade timplanen (72 timmar jfr med 80 timmar). I ämnet språkval är det utlagt 20 timmar färre än den lagstadgade timplanen (252 timmar jfr med 272 timmar) och i de samhällsorienterande ämnena är det utlagt 28 timmar färre än den lagstadgade timplanen (324 timmar jfr med 352 timmar).

Som nämnts ovan är huvudmannens tabell för undervisningstimmar per läsår omvandlad från minuter och beräknad på 36 veckor medan det av huvudmannens läsårstider framgår att läsåret består av 35,6 veckor. Detta medför att antalet undervisningstimmar för varje ämne är ännu färre än det som anges i huvudmannens tabell.

#### *Elevernas garanterade undervisningstid enligt schema*

Skolinspektionen har inför besöket tagit del av elevernas scheman för de olika undervisningsgrupperna och lärare och rektorn bekräftar i intervju att eleverna följer de scheman som huvudmannen har skickat in. Lärare och rektorn uppger att lärare lägger schemat tillsammans i arbetslaget och att de vid schemaläggningen utgår från den lagstadgade timplanen samt att rektorn kontrollerar det. Rektorn uppger också att schemana ser liknande ut över läsåren. På frågan om timmarna i schemat är fördelade exakt enligt den lagstadgade timplanen svarar rektorn att eleverna i årskurs 1 till årskurs 8 får fler undervisningstimmar än vad som krävs och att hen är övertygad om att eleverna får sin garanterade undervisningstid i alla ämnen, särskilt på lågstadiet.

Av schemat för lågstadiet framgår att eleverna har ett lektionspass i veckan som benämns som "teknik/musik/slöjd". Eleverna säger att de ännu inte börjat med slöjd och att de nu spelar schack och spelar spel på de passen. En lärare säger att de arbetar ämnesövergripande på de passen och att det kan vara olika vad de arbetar med. Hen ger som exempel att de har musik runt Lucia och arbetar med teknik om det var länge sedan de arbetat med det. Det framgår även av schemat att eleverna har ett lektionspass som benämns som "naturorienterande ämnen/



samhällsorienterande ämnen". Eleverna säger att de då får välja vad de arbetar med och att läraren har olika genomgångar med dem. De säger att de just nu arbetar med temat "rymden". En lärare berättar att de arbetar mycket ämnesintegrerat och har temaarbeten samt att de naturorienterande ämnena och de samhällsorienterande ämnena kan flyta ihop mer på lågstadiet. Även rektorn säger att de kan arbeta med flera ämnen samtidigt på de passen i schemat där flera olika ämnen är angivna men att eleverna får en jämn fördelning av undervisningstid i de olika ämnena. På frågan om hur rektorn kan säkerställa att eleverna får det antal undervisningstimmar de ska ha i respektive ämne svarar hen att eleverna får fler minuter i veckan än vad som krävs.

Av schemat för mellanstadiet framgår att ämnet teknik inte är inlagt på schemat. Lärare uppger att teknik inte ligger som en fast tid i schemat men att de har teknik mer intensivt under en del av vårterminen. En lärare säger att de har teknik hela eftermiddagar under några veckor, som ett tema, och att olika lärare tar hand om olika delar. Av schemat och intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna har hem- och konsumentkunskap och musik på höstterminen samt slöjd på vårterminen. Eleverna uppger i intervju att de, på den schemalagda tiden för slöjd har haft simning några gånger i början av vårterminen men att de nu ska börja med slöjd.

Av schemat för högstadiet framgår att eleverna har ett pass NO och ett pass NO/teknik i veckan. En lärare förklarar i intervju att hen undervisar NO i block och att hen börjar med fysik och sedan har kemi, biologi och sist teknik. Hen säger att hen då också undervisar i teknik på lektionen som enbart benämns som NO men att eleverna har färre undervisningstimmar i teknik än i de naturorienterande ämnena. Av schemat och intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna har slöjd på höstterminen och att de har bild halva vårterminen och hem- och konsumentkunskap andra halvan av vårterminen.

Skolinspektionen har utifrån elevernas scheman och utsagor om schemat i intervjuer beräknat hur många undervisningstimmar eleverna får per stadie och ämne jämfört med den lagstadgade timplanen. Vid beräkningen har Skolinspektionen utgått från huvudmannens läsårstider. Av dessa framgår att läsåret består av 35,6 veckor och att höstterminen, respektive vårterminen, består av 16,8 veckor respektive 18,8 veckor.

Av jämförelsen framgår att eleverna på lågstadiet får för lite undervisningstid i ämnena svenska, matematik, teknik, musik, slöjd samt de samhällsorienterande ämnena. I ämnet svenska är undervisningstiden schemalagd med nästan 200 timmar färre än den lagstadgade timplanen (480,6 timmar jfr med 680 timmar). I ämnet matematik har eleverna 46,2 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (373,8 timmar jfr med 420 timmar). I ämnet teknik har elever 11,4 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (35,6 timmar jfr med 47 timmar). I ämnet musik är det schemalagt 34,4 timmar färre än den lagstadgade timplanen (35,6 timmar jfr med 70). I ämnet slöjd har elever 14,4 timmar färre undervisningstimmar jämfört med den lagstadgade timplanen (35,6 timmar jfr med 50 timmar) och i de samhällsorienterande ämnena

har elever 4,2 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (195,8 timmar jfr med 200 timmar).

Det framgår vidare av jämförelsen att eleverna på mellanstadiet har betydligt mer schemalagd undervisningstid i ämnet matematik än lagstadgad timplan, medan de får för lite undervisningstid i ämnena svenska, de samhällsorienterande ämnena, de naturorienterande ämnena, idrott och hälsa, musik och slöjd. I ämnet svenska är undervisningstiden schemalagd med 39,4 timmar färre än den lagstadgade timplanen (480,6 timmar jfr med 520 timmar). I de samhällsorienterande ämnena har eleverna 100,6 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (232,4 timmar jfr med 333 timmar) och i de naturorienterande ämnena har eleverna 86,2 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (106,8 timmar jfr med 193 timmar). I idrott och hälsa är undervisningstiden schemalagd med 73,2 timmar färre än den lagstadgade timplanen (106,8 timmar jfr med 180 timmar). I musik har eleverna 29,6 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (50,4 timmar jfr med 80 timmar) och i slöjd har eleverna 83,6 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (56,4 timmar jfr med 140 timmar). Vidare går det inte att beräkna hur många undervisningstimmar eleverna på mellanstadiet får i teknik då ämnet teknik inte är angivet i schemat.

Av samma jämförelse för högstadiet framkommer att eleverna har mer schemalagd undervisningstid i ämnet matematik än lagstadgad timplan, medan de får för lite undervisningstid i de samhällsorienterande ämnena, de naturorienterande ämnena, teknik, bild, språkval, idrott och hälsa, slöjd och hem-och konsumentkunskap. I de samhällsorienterande ämnena har eleverna 85 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (267 timmar jfr med 352 timmar) och i de naturorienterande ämnena har eleverna 63,75 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (200,25 timmar jfr med 264 timmar). I teknik är undervisningstiden schemalagd med 21,25 timmar färre än den lagstadgade timplanen (66,75 timmar jämfört med 88 timmar). Vidare är undervisningstiden i ämnet bild schemalagd med 57,7 timmar färre än den lagstadgade timplanen (42,3 timmar jfr med 100 timmar) och i ämnet språkval har eleverna 58,4 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (213,6 timmar jfr med 272 timmar). I ämnet idrott och hälsa får eleverna 13 timmar färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (267 timmar jfr med 280 timmar). Vidare har eleverna i ämnet slöjd 64,4 färre schemalagd undervisningstid än den lagstadgade timplanen (75, 6 timmar jfr med 140 timmar) och i ämnet hem- och konsumentkunskap är undervisningstiden schemalagd med 39,7 timmar färre än den lagstadgade timplanen (42,3 timmar jfr med 82 timmar).

Av elevscheman framgår också att eleverna i alla stadier, utöver den schemalagda undervisningstiden i olika ämnen, även har flera pass i veckan som kallas för "IPA" . I schema för klasserna i årskurs 4-6 anges att ett av fyra IPA-pass avser matematik/ svenska. I övriga scheman finns ingen sådan notering. Elever och lärare uppger i intervjuer att eleverna, under IPA-passen, får arbeta med vad de vill och vad de

behöver arbeta med, om det inte står angivet i schemat vilka ämnen de ska jobba med samt att läraren också kan säga till vad eleverna ska arbeta med om de exempelvis inte är klara med en uppgift eller har svårare för ett ämne. Lärarna säger att IPA-passen är en del av undervisningstiden och att de har fördelat tid från olika ämnen till IPA-passen. Rektorn uppger att IPA-passen fördelas över flera ämnen och att tid främst tas från ämnena matematik, engelska och svenska samt att även elevens val är inräknat i IPA-tiden. Rektorn uppger vidare att om IPA-tiden delas upp på matematik, svenska och engelska, uppfylls den garanterade undervisningstiden. Skolinspektionen har, utifrån elevernas scheman räknat ut antalet undervisningstimmar som är schemalagda per stadie för IPA. På lågstadiet har eleverna 213,6 timmar IPA, på mellanstadiet har eleverna 293,7 timmar IPA och på högstadiet har eleverna 267 timmar IPA.

### Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen.

I bilaga 1 anges vidare för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till. Enligt timplanen ska eleverna i grundskolan (1-9) totalt ha 1230 timmars undervisning i matematik. På lågstadiet ska eleverna, enligt timplanen, ha minst 680 timmars undervisning i svenska, 200 timmars undervisning i SO, 420 timmars undervisning i matematik, 47 timmars undervisning i teknik, 70 timmars undervisning i musik och 50 timmars undervisning i ämnet slöjd. Vidare ska eleverna ha minst 520 timmar i svenska, 333 timmar i de samhällsorienterande ämnena, 193 timmar i de naturorienterande ämnena, 65 timmar i ämnet teknik, 180 timmar i idrott och hälsa, 80 timmar i musik samt 140 timmar i ämnet slöjd på mellanstadiet. På högstadiet ska eleverna ha minst 352 timmars undervisning i de samhällsorienterande ämnena, 264 timmar i de naturorienterande ämnena, 280 timmar i ämnet idrott och hälsa, 140 timmar i ämnet slöjd, 88 timmar i ämnet teknik, 100 timmar i ämnet bild och 272 timmar i ämnet språkval.

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Montessoriskolan Tellus inte får sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannens fördelning av undervisningstiden (huvudmannens timplan) inte överensstämmer med lagstadgad timplan för grundskolan. Av huvudmannens timplan framgår att det totalt för grundskolan (1-9) är fördelat för lite undervisningstid i ämnet matematik. Det framgår även att det för mellanstadiet är fördelat för lite undervisningstid i ämnena bild, engelska och de samhällsorienterande ämnena samt i ämnena bild, hem- och

konsumt kunskap, idrott och hälsa, musik, språkval och i de samhällsorienterande ämnena på högstadiet.

Skolinspektionens utredning visar vidare att den schemalagda undervisningstiden är den undervisningstid som eleverna får, men att den inte överensstämmer med varken huvudmannens timplan eller den lagstadgade timplanen. Jämförelsen av undervisningstiden utifrån elevernas scheman med den lagstadgade timplanen visar att eleverna på samtliga stadier inte får sin garanterade undervisningstid i de samhällsorienterande ämnena samt i slöjd. Den visar även att eleverna på låg- och högstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i ämnet teknik. Även om lärare uppger att de har undervisning i ämnet teknik på mellanstadiet under perioder på vårterminen bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte heller kan säkerställa att eleverna på mellanstadiet får sin garanterade undervisningstid i ämnet teknik, eftersom ämnet inte är schemalagt för dessa elever. Vidare visar utredningen att eleverna på låg- och mellanstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i ämnena svenska och musik och att eleverna på lågstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i ämnet matematik. Utredningen visar också att eleverna på mellan- och högstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i de naturorienterande ämnena samt i idrott och hälsa. Slutligen visar utredningen att eleverna på högstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i ämnena bild, språkval och hem- och konsumt kunskap.

Att eleverna genom IPA-passen får mer undervisningstid än den tid som är schemalagd i respektive ämne föranleder ingen annan bedömning. Detta då det framkommer i intervjuer med elever och lärare att det inte är undervisningstiden som styr vilket ämne eleverna jobbar med på IPA-passen utan snarare hur eleverna ligger till i olika ämnen och vilket ämne de har behov av att arbeta mer med. Det innebär att det varierar från elev till elev hur mycket undervisningstid eleverna får i respektive ämne under IPA-passen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte kan säkerställa att samtliga elever får sin garanterade undervisningstid i respektive ämne genom undervisning på IPA-passen. Att rektorn uppger att IPA-tiden främst fördelas mellan ämnena svenska, matematik och engelska föranleder ingen annan bedömning.

### **Särskilt stöd och andra stödinsatser**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

##### *Nyanlända elever och elever i behov av språkligt stöd*

Lärare och personal i elevhälsan uppger i intervjuer att, när en elev har anmälts till elevhälsoteamet (EHT), gör lärare en kartläggning av eleven i arbetslaget som sedan lämnas till EHT. Utifrån vad den kartläggning som läraren gjort visar att eleven är i behov av gör sedan elevhälsan efter diskussioner och eventuellt ytterligare kartläggningar en bedömning av vilka åtgärder eleven behöver. Rektorn säger att kartläggningen som läraren gör inte ska ses som en utredning, utan att utredningen är det samtal som förs på EHT utifrån den kartläggningen visat.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga aktiva åtgärdsprogram på skolan och av dessa framgår att det finns fyra åtgärdsprogram för elever i behov av språkligt stöd. Av dessa åtgärdsprogram framgår att eleverna behöver stöd med svenska språket och att åtgärder som skolan sätter in bland annat är att ansvarig lärare ska kontrollera att eleven förstår uppgiften, att eleven får använda en översättningsapp på telefonen och att eleven får mer tid vid prov. När Skolinspektionen frågar lärarna om det har gjorts en kartläggning eller utredning av dessa elevers behov av särskilt stöd svarar en lärare att hen inte vet. En annan lärare, som undervisar på högstadiet, säger att hen själv inte har gjort någon kartläggning men att hen har sett behovet, anmält eleverna till EHT och att hen tror att rektorn sedan utarbetade åtgärdsprogrammen. Även representanter för elevhälsan säger att de inte varit inblandade i åtgärdsprogrammen för elever som har behov av språkligt stöd, utan att de på EHT enbart har fått information om att eleverna har ett åtgärdsprogram och att stödet fungerar. Rektorn uppger att skolan använder Skolverkets bedömningsstöd för nyanlända elever och att hen förutsätter att lärarna genomför det, men säger att det inte har gjorts några kartläggningar för de eleverna som har åtgärdsprogram för behov av språkligt stöd. Istället har de kommit fram till elevernas behov av stöd utifrån en enkel diskussion om vad eleverna behöver på lektionen, exempelvis mer förklaringar och att få vissa ord översätta.

Av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att de fyra elever som enligt sina åtgärdsprogram har behov av språkligt stöd, inte ges studiehandledning på modersmålet. Lärare uppger i intervju att de inte vet om eleverna har behov av studiehandledning på modersmålet, att de inte har gjort någon bedömning av behovet och att de därför inte heller har signalerat till rektorn om att ett sådant behov finns. Lärare säger också att om de hade känt till att möjligheten till studiehandledning på modersmålet fanns, hade de signalerat detta behov till rektorn avseende dessa fyra elever. När personal i elevhälsan får bemöta lärarnas utsagor uppger de att de håller med om att eleverna kanske hade behövt studiehandledning på modersmålet och att de önskar att de hade kunnat stötta dessa elever ytterligare. Rektorn uppger i intervju att det inte funnits någon önskan om att ta in studiehandledare, men att det inte hade skadat. Hen säger även att hen inte riktigt vet hur det fungerar med studiehandledning på modersmålet eftersom skolan inte använt sig av det. Vidare säger rektorn att hen anser att eleverna klarar sig utan studiehandledning på modersmålet och att hen upplever att det fungerar väl i praktiska ämnen, men säger samtidigt att om lärare och representanter för elevhälsan tycker att studiehandledning på modersmålet kanske hade varit ett bättre stöd låter det vettigt.

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att två av de fyra elever som har behov av språkligt stöd enligt sina åtgärdsprogram togs emot på skolan som nyanlända på högstadiet för ett och ett halvt år sedan. Lärare uppger i intervju att de inte känner till om dessa elever har en individuell studieplan, medan rektorn uppger att de nyanlända eleverna som tagits emot på högstadiet inte har någon individuell studieplan.

I övrigt framgår av intervjuer och de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet. Vidare framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det finns datum för utvärdering, namn och befattning på den som ansvarar för åtgärden och utvärderingen och eleven och elevens vårdnadshavare har getts möjlighet att delta vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet.

### Rättslig reglering

Av 3 kap 7 § skollagen framgår att rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 5 kap. 4 § skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet. Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder. Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper.

Enligt 3 kap 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den

som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd och andra stödinsatser. Skolinspektionens utredning visar att det finns fyra elever på skolan, varav två har tagits emot som nyanlända på högstadiet, för vilka skolan har upprättat åtgärdsprogram med åtgärder i form av språkligt stöd. Skolinspektionens utredning visar vidare att dessa fyra elevers behov av särskilt stöd inte har utretts innan det fattats beslut om åtgärdsprogram. En förutsättning för att elever i behov av särskilt stöd ska ges det stöd de behöver är att elevens behov utreds. Att dessa elevers behov av särskilt stöd inte har utretts är därför en brist. Skolinspektionens utredning visar även att skolan inte har utrett om dessa elever är i behov av studiehandledning på modersmålet och att dessa elever därmed inte heller ges studiehandledning på modersmålet. Detta är anmärkningsvärt inte minst mot bakgrund av att de två elever som har tagits emot på skolan under högstadiet ska ges studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt.

Skolinspektionens utredning visar även att skolan inte har upprättat individuella studieplaner för de två nyanlända elever som tagits emot på högstadiet, trots att de tagits emot på skolan för mer än två månader sedan. Även detta är en brist.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte i övrigt att Montessoriskolan i Höganäs AB brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd och andra stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i den delen.

### Beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

##### *Beslut om betyg*

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av skolenhetens betygskatalog för höstterminen 2023. Av betygskatalogen och intervjuer framgår att beslut om betyg har fattats av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas, förutom i ämnet slöjd där två lärare bedriver undervisningen men enbart en lärare har beslutat om betyg. Vidare framgår att i de fall lärare som inte är legitimerade har bedrivit undervisningen har de fattat beslut om betyg tillsammans med legitimerad lärare förutom i ämnena bild, slöjd och musik. Av inskickad lärarförteckning och intervjuer framgår att undervisningen i ämnet slöjd bedrivs av två olika lärare varav en är legitimerad lärare och den andra undervisande läraren är rektorn, som inte är legitimerad lärare. Trots det har rektorn ensam fattat beslut om betyg i ämnet slöjd. Rektorn uppger i intervju att hen har ett samarbete med den andra läraren och att de tillsammans diskuterar betygen men att hen ensam har fattat beslut om betyg i slöjd. Vidare framgår av lärarförteckning och intervjuer att rektorn även undervisar i ämnena bild och musik. Av betygskatalogen för höstterminen 2023 framgår att hen ensam fattat beslut om betyg i dessa ämnen trots att hen inte är legitimerad lärare. Rektorn

uppgger att hen i dessa ämnen fattar beslut om betyg som rektor och inte som undervisande lärare. Huvudmannen har den 27 februari 2024, i samband med synpunkter på tjänsteanteckningen, inkommit med kompletterande uppgifter gällande beslut om betyg. Rektorn uppgger att hen tidigare har missförstått regelverket och nu insett att hen inte ensam kan fatta beslut om betyg utan att inneha lärarlegitimation. Rektorn skriver att detta kommer att åtgärdas genast genom att en sambedömande legitimerad lärare utses som tillsammans med rektorn kommer att fatta beslut om betyg.

#### *Dokumentation i betygskatalog*

Av betygskatalogen för höstterminen 2023 framgår att betygen är signerade, men att det saknas titel på den eller de som signerat samt datering av betygen. Vidare framgår att det helt saknas notering i flera ämnen för samtliga elever. Det framgår att siffran 2 inte har angetts i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen, varken i årskurs 6 eller i årskurserna 7-9, trots att eleverna har fått betyg i ett eller flera av de enskilda ämnena. Siffran 2 har inte heller angetts för det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst och inte heller i ämnena moderna språk (som elevens val), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Det framgår även att siffran 3 angetts istället för siffran 2 i ämnet moderna språk (som språkval) när eleven inte läst ämnet. Vidare framgår av samma betygskatalog och av intervju med rektorn att siffran 2 använts när eleven inte har läst ämnet ännu i årskurs 6. Det gäller enskilda naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen samt ämnet slöjd. Siffran 2 har även använts när läraren har för lite underlag att bedöma elevens kunskaper. Slutligen framgår av betygskatalogen och intervju med rektorn att siffran 3 i vissa fall även används när elever har åtgärdsprogram.

#### **Rättslig reglering**

##### *Beslut om betyg*

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog 4 § framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg.

##### *Dokumentation i betygskatalog*

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.



Av 10 kap. 18 § skollagen framgår att betyg inte ska sättas i ämnet om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro. Detsamma gäller när det ska sättas ett sammanfattande betyg för de naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnena.

Av 6 kap. 19 § skolförordningen framgår att om betyg inte har kunnat sättas enligt 10 kap. 18 § skollagen ska detta markeras med ett horisontellt streck.

Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (6, 7 och 9 §§) framgår att i grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygs katalogen om ett ämne har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. En betygs katalog ska även innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg.

Av 10 § samma föreskrift framgår att i årskurs 6 ska siffran 2 anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i grundskolan fått blockbetyg i naturorienterande ämnen eller i samhällsorienterande ämnen. När en elev i årskurs 6 i grundskolan fått betyg i de enskilda ämnena, ska siffran 2 istället anges i ämnesblocken. I årskurserna 7–9 ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Enligt 11 § i föreskriften ska siffran 3 anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen eller anpassad timplan.

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om betyg inte fattas i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att rektorn undervisar i ämnena slöjd, bild och musik på skolan och att rektorn saknar lärarlegitimation. Trots detta har rektorn ensam fattat beslut om betyg i dessa ämnen. Detta är en brist. Därutöver visar utredningen att eleverna i ämnet slöjd undervisas av två lärare, en legitimerad lärare och rektorn, men att enbart rektorn har fattat beslut om betyg i ämnet. Även detta är en brist. Att huvudmannen i kompletterande skrivelse uppger att rektorn genast kommer att utse en legitimerad lärare som tillsammans med rektorn fattar beslut om betyg, föranleder ingen annan bedömning.

Skolinspektionen bedömer även att beslut om betyg inte dokumenteras i en betygs katalog på föreskrivet sätt. Skolinspektionens utredning visar att det finns flera felaktigheter i betygs katalogen. Av skolans betygs katalog framgår varken titel på den eller de som fattat beslut om betyg eller någon datering när varje betyg är satt. Utredningen visar vidare att det saknas notering i form av siffran 2 i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen, trots att eleverna fått betyg i ett eller flera av de enskilda ämnena. Siffran 2 saknas även i det av ämnena svenska och svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i

ämnena moderna språk (elevens val), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Utredningen visar också att siffran 2 felaktigt anges för elever i årskurs 6 i de natur- eller samhällsorienterande ämnen samt i ämnet slöjd som eleverna inte hade undervisning i under höstterminen 2023. Siffran 2 används också felaktigt när lärare saknar underlag för att bedöma elevens kunskaper. Slutligen visar utredningen att siffran 3 felaktigt anges för elever som inte läser moderna språk och för elever som har åtgärdsprogram. Skolinspektionen vill i detta sammanhang uppmärksamma huvudmannen på att även om en elev har åtgärdsprogram ska betyg sättas i de ämnen som eleven får undervisning i under terminen. Siffran 3 ska endast anges för det eller de ämnen som eleven, enligt beslut om anpassad studiegång, inte undervisas i under terminen.

### Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Montessoriskolan i Höganäs AB verksamhet vid Montessoriskolan Tellus uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, särskilt stöd och andra stödinsatser samt beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Montessoriskolan i Höganäs AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## Områden utan konstaterade brister

### Garanti för tidiga stödinsatser

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att förskollärare och lärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. Lärarna säger att de, efter kartläggningarna, när det finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper, först testar extra anpassningar och om det inte fungerar lyfter de eleven till EHT. Representanter för elevhälsan säger att de gör inventeringar av eleverna efter att kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden är genomförda. En representant med specialpedagogisk kompetens säger att hen tittar på resultaten av kartläggningsmaterialen och observerar i klasserna för att se om elever behöver extra anpassningar eller eventuellt särskilt stöd. Såväl lärare, representanter för elevhälsan och rektorn säger att det detta läsår inte fanns några indikationer utifrån kartläggningsmaterialet och bedömningsstöden på att någon elev i förskoleklass eller årskurs 1 inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper. Vidare säger de att representanten för elevhälsan med specialpedagogisk kompetens har ett nära samarbete med lärarna och är med och utformar extra anpassningar för elever i förskoleklassen eller lågstadiet som

behöver det. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger också att det sker en överlämning från förskoleklass till årskurs 1 och från årskurs 3 till årskurs 4. Vid överlämnandet har överlämnande och mottagande lärare bland annat en diskussion om resultaten från kartläggningar, bedömningsstöden och nationella prov.

### Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 4 § skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Därutöver framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskaper i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn. Av 3 kap. 4 b § skollagen framgår att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska genomföras en uppföljning av stöd som getts i form av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Av 8 kap. 2 § skolförordningen, framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande. Av 9 kap. 20 och 21 §§ skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3. Av 9 kap. 22 b § skolförordningen framgår att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Montessoriskolan i Höganäs AB brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Extra anpassningar och anmälan om särskilt stöd

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

##### *Extra anpassningar*

Flera lärare uppger i intervjuer att alla elever som behöver det får extra anpassningar och att det bland annat kan vara i form av anpassat material, möjligheten att arbeta i grupper och möjligheten att redovisa muntligt. Representanter för elevhälsan säger att arbetslagen jobbar tätt ihop och hjälper

varandra och att det i första skedet är lärarna som testar extra anpassningar men att de också kan konsultera representanter för elevhälsan. Både representanter för elevhälsan och rektorn håller med lärarna om att alla elever som har behov av extra anpassningar också får det och de uppger att extra anpassningar även dokumenteras.

#### *Anmälan om behov av särskilt stöd*

Såväl lärare som representanter för elevhälsan och rektorn beskriver ungefär samma arbetsgång för vad som händer när lärare, trots extra anpassningar, befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. De säger att lärare, via rektorn, lyfter eleven till EHT, där rektorn också är med, och att det är anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd. Både representanter för elevhälsan och rektorn uppger att det är tydligt när en anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd ska göras och att lärarna lyfter de eleverna som behöver uppmärksammas.

#### **Rättslig reglering**

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

#### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

#### **Arbetet mot kränkande behandling**

##### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

##### *Agera vid kränkande behandling*

Elever på låg- och mellanstadiet uppger att det förekommer slagsmål ibland, främst i hallen och på skolgården, och att elever kan säga taskiga saker eller använda fula ord. De säger att all personal reagerar när det händer något och att de bland annat pratar med de inblandade eller med hela klassen och tar kontakt med vårdnadshavare. Eleverna på lågstadiet berättar också om ett system med "ordkort" som ele-

ver får när de använder ett dåligt språkbruk. Då ska vårdnadshavare skriva på kortet och prata med sitt barn om språkbruket. Även eleverna på högstadiet uppger att elever har ett dåligt språkbruk och att lärarna säger till men de säger också att det inte alltid hjälper när lärare säger till och att vissa lärare nästan slutat bry sig. Eleverna på högstadiet uppger vidare att det inte ofta sker slagsmål eller kränkningar och att det mest är på skoj när de säger taskiga saker till varandra. De säger att det dock kan finnas elever som tar illa upp men att de upplever att personal tar det allvarligt om en elev upplever sig blivit utsatt. Lärarna säger att det har skett en försämring av språkbruket under hösten och vintern på mellanstadiet och att det även finns problem med språkbruket i en klass på högstadiet. Samtliga lärare uppger att all personal agerar när det händer något. De säger att de pratar med de inblandade och eventuellt har ett möte med vårdnadshavare och rektor. Lärare och representanter för elevhälsan säger att arbetet med ordkort har haft goda effekter på lågstadiet. Rektorn uppger att hösten har varit orolig när det gäller kränkningar, slagsmål och grovt språkbruk och att skolan har satt in många insatser, bland annat finns det alltid en vuxen i hallen vid rasten och ett ökat antalet rastvärdar på skolgården.

#### *Anmäla och utreda kränkande behandling*

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att de skriver en incidentrapport i de fall de ser eller får till sig att en elev utsätts för kränkande behandling och att rapporten lämnas till rektorn. Skolinspektionen har inför besöket tagit del av tre incidentrapporter. I incidentrapporterna beskrivs bland annat vad det är för typ av incident, vad som hänt, när och var det har hänt. Vidare säger både lärare och rektorn att incidentrapporter följs upp och rektorn säger att uppföljningen både kan vara på individnivå och gruppnivå. De säger även att incidentrapporterna följs upp av trygghetsteamet som gör en kartläggning inför framtida insatser. Vidare säger rektorn att alla incidentrapporter finns tillgängliga för huvudmannen på servern och att hen har en diskussion med huvudmannen, när det gäller vissa ärenden, och att hen får stöd av huvudmannen i hur skolan kan arbeta vidare.

#### **Rättslig reglering**

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Montessoriskolan i Höganäs AB brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Skolans arbete med elever som stör ordningen

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera elever (främst på mellan- och högstadiet) säger att det finns ett antal elever i deras klasser som stör på lektionerna. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn håller med eleverna om att det finns elever som stör lektionerna. Lärarna säger att de följer en åtgärdsstrappa med fem steg varav första steget är en muntlig tillsägelse, andra steget kontakt med vårdnadshavare, tredje steget är att koppla in elevhälsan och rektorn samt att fjärde och femte steget exempelvis kan innebära en förflyttning men att de nästan aldrig hamnar där. Vidare säger lärare, representanter för elevhälsan och rektorn att de elever som stör ordningen får stöd i form av extra anpassningar. Representanter för elevhälsan säger att de försöker hitta anpassningar för dessa elever så att gruppklimatet blir bättre och att de främst diskuterat dessa elever utifrån tendenser i klassrummet och studiemotivation. Rektorn uppger att de har samtal med vårdnadshavare och diskuterat dessa elever på EHT och att det hittills har lett till att eleverna får extra anpassningar men att de har några elever där de ser att extra anpassningar inte räcker och för vilka de på nästa EHT ska besluta om åtgärdsprogram.

#### Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 och 10 §§ skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Det framgår vidare att, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Montessoriskolan i Höganäs AB brutit mot bestämmelserna när det gäller skolans arbete med elever som stör ordningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Tillgång till elevhälsa

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad förteckning över lärare och elevhälsans personal framgår att skolan har tillgång till skolsköterska, skolpsykolog, skolläkare och en lärare med specialpedagogisk kompetens. Lärare uppger i intervju att det finns tillgång till alla

kompetenser inom elevhälsan och att skolsköterskan också fyller en funktion som kurator. En lärare säger att hen tycker att eleverna i högstadiet skulle behöva tillgång till skolsköterskan i större utsträckning eftersom de inte har tillräcklig tillgång till hen för samtal. På frågan om hen då egentligen menar kompetensen som kurator svarar läraren ja och att det kanske behövts en kurator. En annan lärare säger att hen gärna hade haft skolsköterskan mer på skolan. En representant för elevhälsan uppger att hen inte har uppdrag som kurator men att hen i hälsosamtal ställer frågor av psykosocial karaktär. Representanter för elevhälsan säger att skolan anlitar en kurator vid behov och att det bland annat har skett vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd och att vissa andra ärenden remitteras vidare till en kurator. Även rektorn säger att kurator tas in vid behov men att skolsköterskan också för många samtal av psykosocial karaktär med elever och att hen alltid är tillgänglig. Hen säger vidare att skolan har prövat att ha kurator men att det inte fungerat och att eleverna pratade med skolsköterskan istället. Rektorn säger att skolsköterskan inte är kurator men att hen bedömer att hen har den kompetensen.

### Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Montessoriskolan i Höganäs AB brutit mot bestämmelserna när det gäller tillgång till elevhälsa. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

**X** Viveka Berglund

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Viveka Berglund

**X** Hanne Lernout

---

Föredragande  
Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även utredare David Lopez Svensson medverkat.